

MỘT SỐ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN HOẠT ĐỘNG GIÁM SÁT CỦA MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM CÁC CẤP TỈNH VĨNH LONG HIỆN NAY

BÙI THỊ NGUYỆT THU^(*)

Ngày nhận bài: 09/01/2025 Ngày thẩm định: 15/01/2025 Ngày duyệt đăng: 20/02/2025

Tóm tắt: Thời gian qua, hoạt động giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp tỉnh Vĩnh Long đã đạt nhiều kết quả tích cực, góp phần quan trọng vào sự phát triển của địa phương, nhưng vẫn còn một số hạn chế nhất định. Trong bối cảnh cả nước chuẩn bị bước vào kỷ nguyên mới - Kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam, cần thực hiện một số giải pháp nhằm hoàn thiện hoạt động giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp tỉnh Vĩnh Long, góp phần phòng, chống tham nhũng, lãng phí, xây dựng Đảng bộ và chính quyền địa phương ngày càng trong sạch, vững mạnh.

Từ khóa: hoạt động giám sát; Mặt trận Tổ quốc Việt Nam; tỉnh Vĩnh Long

1. Đặt vấn đề

Giám sát xã hội là nhu cầu cần thiết và đòi hỏi bắt buộc trong quá trình lãnh đạo, điều hành của mỗi quốc gia. Giám sát xã hội và tham gia xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam là một phương thức nhằm phát huy dân chủ xã hội chủ nghĩa và quyền làm chủ của nhân dân được quy định trong Quyết định số 217-QĐ/TW ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị “ban hành Quy chế giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội”, Quyết định số 218-QĐ/TW ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị “ban hành Quy định về việc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các đoàn thể chính trị - xã hội tham gia xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền”, Luật

Mặt trận Tổ quốc Việt Nam năm 2015 và các văn bản hướng dẫn thi hành.

Qua hơn 10 năm triển khai thực hiện, hoạt động giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp tỉnh Vĩnh Long đã góp phần phát huy quyền làm chủ của nhân dân, nâng cao năng lực lãnh đạo, cầm quyền của Đảng, quản lý của Nhà nước; góp phần thực hiện đúng, có hiệu quả hơn các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước, ổn định đời sống nhân dân, thực hiện có hiệu quả các nhiệm vụ chính trị trọng tâm của tỉnh.

2. Thực trạng hoạt động giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp tỉnh Vĩnh Long

Để công tác giám sát xã hội đạt hiệu quả, Ban Thường trực Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Vĩnh Long đã tham mưu Ban Thường vụ Tỉnh ủy ban hành các

^(*) TS, Học viện Chính trị khu vực II, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

văn bản lãnh đạo, chỉ đạo công tác giám sát quan trọng, như: Công văn số 1146-CV/TU ngày 14/3/2014 “về việc tổ chức thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW, Quyết định số 218-QĐ/TW của Bộ Chính trị (khóa XI)”; Kế hoạch số 109-KH/TU ngày 16/7/2014 “về việc triển khai quán triệt và tổ chức thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW, Quyết định số 218-QĐ/TW của Bộ Chính trị (khóa XI)”; Công văn số 1437-CV/TU ngày 25/02/2015 “về việc tiếp tục tăng cường sự lãnh đạo của cấp ủy đảng trong thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW, Quyết định số 218-QĐ/TW của Bộ Chính trị (khóa XI)”; Quyết định số 823-QĐ/TU ngày 25/3/2015 “về việc ban hành Quy chế trách nhiệm của cấp ủy đảng trong việc tiếp thu và xử lý các ý kiến đóng góp của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội khi thực hiện giám sát, phản biện xã hội các văn bản phê chuẩn nội dung giám sát, phản biện xã hội hàng năm của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Vĩnh Long”; Chỉ thị số 14-CT/TU ngày 11/4/2023 “về phát huy vai trò, nâng cao chất lượng hiệu quả công tác giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội”. Hội đồng nhân dân tỉnh cũng đã ban hành Nghị quyết số 55/2017/NQ-HĐND ngày 07/7/2017 “quy định nội dung chi đảm bảo hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội trên địa bàn tỉnh”; đưa nội dung công tác giám sát, phản biện xã hội vào quy chế phối hợp hoạt động của Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh, Thường trực Ủy ban nhân dân tỉnh và Ban Thường trực Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Vĩnh Long.

Những nội dung trên cũng được đưa vào thông tin công tác tư tưởng đề sinh hoạt trong chi bộ cơ sở và truyền thông qua chuyên mục, chuyên đề trên Báo Vĩnh Long, Đài Phát thanh và Truyền hình Vĩnh Long.

Bên cạnh đó, quý IV hàng năm, thông qua hình thức hội nghị, Ủy ban Mặt trận

Tổ quốc Việt Nam tỉnh chủ trì hiệp thương thống nhất với các tổ chức chính trị - xã hội cùng cấp lựa chọn những vấn đề mà nhân dân quan tâm, bức xúc và xác định các hình thức giám sát phù hợp để xây dựng kế hoạch giám sát của năm sau và thông tin đến các đơn vị có liên quan.

Những quy định trên được xem là các cơ sở có tính chất nền tảng để hoạt động giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long được thực hiện trong thực tế và đạt nhiều kết quả tích cực:

Từ năm 2014 đến năm 2024, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long đã chủ trì giám sát 1.676 nội dung, trong đó: cấp tỉnh chủ trì giám sát 40 nội dung, với 230 cuộc; cấp huyện chủ trì giám sát 275 nội dung với 834 cuộc; cấp xã chủ trì giám sát 1.361 nội dung với 2.584 cuộc⁽¹⁾. Đồng thời chủ trì tổ chức, phối hợp với Thường trực Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân các cấp và các ban, ngành liên quan tổ chức nhiều cuộc họp tham gia góp ý kiến vào các dự án luật, pháp lệnh; tham gia xây dựng các văn bản quy phạm pháp luật. Mặt trận Tổ quốc tỉnh đã tổ chức 462 cuộc hội nghị, hội thảo, tham gia góp ý 153 văn bản các loại; Mặt trận Tổ quốc cấp huyện và cấp xã đã tham gia góp ý 1.673 văn bản các loại⁽²⁾.

Trong cuộc bầu cử đại biểu Quốc hội và Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2016 - 2021 và 2021 - 2026, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh đã ban hành các kế hoạch và hướng dẫn Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp huyện, cấp xã thực hiện công tác giám sát, đồng thời phối hợp chặt chẽ với Ủy ban bầu cử và các tổ chức thành viên để thành lập đoàn đi giám sát các khâu trong cuộc bầu cử từ cấp huyện tới cơ sở. Nhờ đó, kịp thời phát hiện được những sai sót ở một số bước trong quá trình bầu cử, như phiếu bầu, danh sách cử tri không đóng dấu của Ủy ban nhân dân xã, cử tri đi bầu hộ, nhanh chóng đề xuất với các tổ chức phụ trách bầu cử để

xử lý; góp phần để cuộc bầu cử diễn ra an toàn, đúng luật, tiết kiệm cho đến lúc công bố danh sách những người trúng cử đại biểu Quốc hội khóa XIV, khóa XV và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2016 - 2021 và nhiệm kỳ 2021 - 2026.

Công tác phối hợp tiếp xúc cử tri của đại biểu Quốc hội và Hội đồng nhân dân các cấp trong tỉnh luôn được đổi mới về hình thức, phát huy tốt quyền làm chủ của nhân dân trên các lĩnh vực đời sống xã hội. Cụ thể, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trong tỉnh đã tổ chức cho đại biểu Quốc hội (khóa XIV) và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2016 - 2021 tiếp xúc cử tri được 5.170 cuộc, với 284.939 lượt cử tri dự, với 18.043 ý kiến và kiến nghị⁽³⁾; đại biểu Quốc hội khóa XV và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2021 - 2026 tiếp xúc cử tri được 1.738 cuộc, với 171.640 lượt người dự, tiếp nhận được 10.358 ý kiến, kiến nghị của cử tri và nhân dân. Các ý kiến, kiến nghị của cử tri và nhân dân được tổng hợp phản ánh tại các kỳ họp Hội đồng nhân dân, được chính quyền các cấp tiếp thu, chỉ đạo các ngành có liên quan giải quyết và thông báo kết quả giải quyết cho Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trong tỉnh⁽⁴⁾.

Từ năm 2014 đến năm 2024, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trong tỉnh tiếp 2.557 lượt công dân (trong đó có 140 đoàn đông người, phức tạp) và nhận 4.751 đơn thư khiếu nại của công dân, chuyển ngành chức năng xem xét, giải quyết 2.790 đơn⁽⁵⁾. Trường ban Công tác Mặt trận ở khu dân cư luôn thể hiện tốt vai trò nòng cốt trong công tác hòa giải ở cơ sở, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân, tạo sự gắn bó, đoàn kết trong nhân dân, hòa giải thành công đạt tỷ lệ cao (năm 2023 tỷ lệ đạt 94,33%)⁽⁶⁾. Ban Thanh tra nhân dân và Ban Giám sát đầu tư cộng đồng ở cấp xã thường xuyên được củng cố, hoạt động nền nếp, đúng pháp luật. Ban Thanh tra nhân dân đã giám sát được 5.039 vụ, kiến nghị xử lý 42 vụ, được cơ quan có thẩm quyền giải quyết là 42 vụ,

đạt 100%. Ban Giám sát đầu tư của cộng đồng đã giám sát 4.710 vụ việc, đã kiến nghị xử lý 34 vụ việc có sai phạm, được cơ quan có thẩm quyền giải quyết là 34 vụ đạt 100%⁽⁷⁾. Giám sát việc tiếp thu phản ánh ý kiến, kiến nghị của nhân dân được chú trọng. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh đã chuyển 2.780 lượt ý kiến, kiến nghị của cử tri thuộc thẩm quyền giải quyết đến Ủy ban nhân dân tỉnh, kết quả 100% ý kiến, kiến nghị của cử tri thuộc thẩm quyền cấp tỉnh được giải quyết và trả lời đến cử tri⁽⁸⁾.

Mặc dù đạt được nhiều thành tích đáng khích lệ, nhưng công tác giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trong tỉnh thời gian qua vẫn còn **một số khó khăn, hạn chế** như:

Thứ nhất, đội ngũ cán bộ làm công tác mặt trận còn thiếu và hạn chế về năng lực; kinh phí, điều kiện bảo đảm cho hoạt động giám sát còn gặp nhiều khó khăn. Theo thống kê của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Vĩnh Long, chất lượng cán bộ chuyên trách Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trên địa bàn tỉnh vẫn chưa hoàn toàn đáp ứng được yêu cầu: còn 0,46% cán bộ làm công tác mặt trận ở cấp xã chưa qua đào tạo chuyên môn, nghiệp vụ; 1,86% cán bộ cấp xã chưa được đi học trung cấp lý luận chính trị⁽⁹⁾. Kỹ năng giám sát của nhiều cán bộ chưa ngang tầm với nhiệm vụ, năng lực nhìn nhận, phân tích vấn đề, đánh giá và kết luận trong quá trình giám sát còn có mặt bất cập. Tinh thần chủ động, sáng tạo, trách nhiệm của một số cán bộ làm công tác giám sát có nơi chưa được phát huy đúng mức.

Chính sách, điều kiện làm việc của đội ngũ cán bộ Mặt trận chưa được quan tâm đúng mức. Kinh phí thực hiện công tác giám sát ở một số địa phương còn hạn chế, nên ảnh hưởng nhất định đến chất lượng giám sát, nhất là ở cấp xã.

Thứ hai, các quy định về chủ thể, nội dung, hình thức giám sát chưa đầy đủ, toàn diện. Nội dung giám sát hằng năm phụ thuộc

chủ yếu vào kế hoạch của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam ở cấp Trung ương, có những nội dung chưa thật sự gắn kết với nhu cầu của địa phương, phần lớn tập trung vào lĩnh vực xã hội, những vấn đề liên quan đến lĩnh vực kinh tế chưa được giám sát hoặc hiệu quả giám sát chưa đạt yêu cầu, nhất là các lĩnh vực có liên quan đến thu chi ngân sách, thu chi các nguồn vận động, thực hiện chính sách an ninh, quốc phòng, hay hoạt động giám sát về hoạt động lập quy của chính quyền các cấp. Việc giám sát theo Quy định số 124-QĐ/TW ngày 02/02/2018 của Ban Bí thư “về giám sát Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội đối với việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống của người đứng đầu, cán bộ chủ chốt và cán bộ, đảng viên” chưa được thực hiện thường xuyên.

Thứ ba, thiếu chế tài xử lý trong việc trả lời kiến nghị sau giám sát. Cơ chế giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam là theo dõi - phát hiện - đề xuất, kiến nghị với cơ quan nhà nước có thẩm quyền, nhưng lại chưa có quy định trách nhiệm của cơ quan đó đối với kết quả giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam; chưa quy định đầy đủ về trách nhiệm của các chủ thể được giám sát và chế tài xử lý trong việc trả lời kiến nghị sau giám sát, còn tình trạng nể nang, ngại va chạm trong thực hiện giám sát.

Thứ tư, sự phối hợp giữa các tổ chức đảng, chính quyền với Mặt trận chưa chặt chẽ, đồng bộ, còn nhiều hạn chế. Ở nhiều nơi, Mặt trận chưa mạnh dạn giám sát để bảo vệ lợi ích hợp pháp, chính đáng của thành viên và các tầng lớp nhân dân; vẫn còn có biểu hiện giám sát theo kiểu “lựa chiều” theo ý của người lãnh đạo hay người có thẩm quyền, thậm chí không dám nói rõ chính kiến của mình do nhiều nguyên nhân khác nhau.

Một số nơi, chính quyền chưa thường xuyên chỉ đạo, đôn đốc các cơ quan chuyên môn trong triển khai thực hiện phối hợp với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cùng cấp; chưa

tạo điều kiện để Mặt trận và các tổ chức chính trị - xã hội thực hiện chức năng giám sát. Cơ chế phối hợp giữa chủ thể giám sát với các cơ quan, tổ chức với tư cách bên nhận sự giám sát vẫn chưa được xác định đầy đủ, nên quyền và nghĩa vụ của chủ thể giám sát cũng như chủ thể nhận sự giám sát chưa rõ ràng, cụ thể.

Thứ năm, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp xã thiếu chủ động trong xây dựng chương trình, kế hoạch giám sát. Trong thực tế, hầu như Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp xã chưa chủ động xây dựng chương trình, kế hoạch, nội dung giám sát chính quyền cùng cấp, mà chủ yếu là thực hiện theo chỉ đạo của cấp ủy cùng cấp và Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp trên,... nên nhiều nội dung giám sát chưa thiết thực, chưa sát với cấp xã, vừa gây lãng phí thời gian, công sức, vừa kém hiệu quả, vô tình tạo thói quen ỷ lại, thụ động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp xã.

Thứ sáu, việc trả lời các kiến nghị sau giám sát ở cấp huyện, cấp xã đôi lúc còn chậm, có nơi ít quan tâm các kiến nghị sau giám sát; các cơ quan được giám sát ở cấp huyện, cấp xã chủ yếu trả lời các kiến nghị sau giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam theo hình thức điều chỉnh trong các văn bản chỉ đạo, điều hành của địa phương.

Những khó khăn, hạn chế nêu trên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trên địa bàn tỉnh xuất phát từ **những nguyên nhân** sau:

Thứ nhất, một số cấp ủy và chính quyền chưa nhận thức đầy đủ vai trò giám sát độc lập của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam không chỉ là thực thi dân chủ, mà còn là yêu cầu tất yếu của công tác xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền, là giải pháp góp phần phòng, chống tham nhũng, làm trong sạch đội ngũ cán bộ, đảng viên, chống độc quyền ban hành chính sách. Tuy nhiên, trong thực tế, vẫn còn một số cấp ủy đảng, chính quyền đang xem hoạt động này là một rào cản làm chậm lại quá

trình ban hành chính sách, “soi mói” làm rối loạn, đình trệ hoạt động quản lý. Chính quyền địa phương vẫn xem công việc quản lý là công việc của chính quyền, mà chưa có nhận thức đúng đắn về vai trò của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong tham gia quản lý nhà nước, từ đó dẫn đến việc coi thường ý kiến của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam hoặc e ngại những ý kiến trái chiều; cố ý né tránh, bỏ qua các kiến nghị của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Điều này làm giảm hiệu quả thực tế hoạt động giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trong tỉnh.

Thứ hai, chế độ, chính sách và điều kiện, kinh phí hoạt động của Mặt trận Tổ quốc cấp xã còn nhiều khó khăn, bất cập. Hiện nay, chỉ duy nhất Chủ tịch Mặt trận Tổ quốc Việt Nam được biên chế, còn các thành viên khác hoặc làm việc theo chế độ hợp đồng, hoặc hoạt động trên nguyên tắc tự nguyện, do vậy không thể theo sát được mọi hoạt động của cán bộ, công chức và hoạt động của chính quyền cùng cấp, dẫn đến giám sát không hiệu quả. Ở một số địa phương, Ban Thanh tra nhân dân chưa nhận được sự hỗ trợ, tạo điều kiện tốt về cơ sở vật chất để thực hiện nhiệm vụ.

Thứ ba, chưa có cơ chế, chính sách phù hợp để phát hiện, tuyển chọn, bồi dưỡng, trọng dụng người có đức, có tài, có phẩm chất và năng lực, có uy tín để làm công tác mặt trận ở cấp xã. Công tác cán bộ mặt trận nói chung, cấp xã nói riêng vẫn còn mang tính chấp vá, thiếu quy hoạch, chưa có chính sách thu hút và đãi ngộ thỏa đáng. Trong khi đó, đứng trước yêu cầu xây dựng Nhà nước pháp quyền, yêu cầu đối với cán bộ làm công tác Mặt trận phải “ngang tầm”, nếu không hoạt động của Mặt trận nói chung, hoạt động giám sát nói riêng sẽ khó có chuyển biến tích cực.

Nội dung đào tạo, bồi dưỡng kiến thức về giám sát xã hội cho cán bộ mặt trận, Ban Thanh tra nhân dân, Ban Giám sát đầu tư của cộng đồng chưa sát với thực tế, chưa đi

vào từng vấn đề cụ thể của hoạt động chính quyền cấp xã, nhất là hoạt động quản lý hành chính của ủy ban nhân dân cấp xã. Công tác luân chuyển cán bộ giữa Mặt trận và các đoàn thể làm cho một bộ phận không nhỏ cán bộ làm công tác giám sát chưa am hiểu pháp luật, khả năng nắm bắt dư luận xã hội còn hạn chế, dẫn đến kỹ năng giám sát vừa thiếu vừa yếu, ảnh hưởng đến chất lượng giám sát. Hình thức đào tạo đội ngũ cán bộ làm nhiệm vụ giám sát chưa được quan tâm đúng mức, cách thức bồi dưỡng còn thiếu tính ổn định và chưa khoa học. Số lượng cán bộ được đào tạo về nghiệp vụ giám sát còn ít chưa đáp ứng yêu cầu đề ra.

Thứ tư, hoạt động phổ biến pháp luật về giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp chưa đi vào chiều sâu, một số nơi còn hình thức, chưa thường xuyên, liên tục. Người dân vẫn còn thiếu nhiều thông tin mà họ muốn biết, cần được biết và phải biết về quyền lợi và nghĩa vụ của họ. Bởi vì, người dân chưa hiểu hết được vai trò giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam nên chưa đồng tình, ủng hộ, làm ảnh hưởng đến quá trình tổ chức thực hiện và tạo sự đồng thuận trong xã hội. Thêm vào đó, nội dung phổ biến còn chung chung, thiếu trọng tâm, chưa đi sâu vào từng lĩnh vực cụ thể nên cán bộ Mặt trận còn lúng túng khi thực hiện giám sát.

Thứ năm, cấp ủy, chính quyền một số địa phương chưa chỉ đạo sát sao, quyết liệt, thường xuyên công tác tiếp công dân và giải quyết khiếu nại, tố cáo. Chủ tịch Ủy ban nhân dân các cấp mới chú trọng chỉ đạo bằng văn bản, chưa thật sự quan tâm thực hiện đúng các quy định pháp luật về tiếp công dân, giải quyết khiếu nại tố cáo và mục tiêu giải quyết thấu tình, đạt lý, dứt điểm vụ việc. Công tác quản lý, chỉ đạo điều hành của cơ quan hành chính các cấp trên một số lĩnh vực, trong đó có lĩnh vực đất đai còn yếu kém, vẫn có trường hợp chưa thực hiện đúng, đầy đủ các nội dung về công khai, minh bạch.

3. Một số giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp tỉnh Vĩnh Long

Thời gian tới, để nâng cao chất lượng hoạt động giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp tỉnh Vĩnh Long, **cần thực hiện đồng bộ các giải pháp** sau:

Thứ nhất, nâng cao nhận thức của cấp ủy các cấp về vai trò, vị trí của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong thực hiện giám sát xã hội. Cấp ủy các cấp cần tôn trọng vị trí độc lập của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong hệ thống chính trị; xác định đúng chức năng giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong thời kỳ mới, để từ đó có định hướng chính trị đúng đắn; lãnh đạo cơ chế phối hợp của các thành viên hệ thống chính trị để thực hiện đúng chức năng của các thành viên; giáo dục tuyên truyền cho cấp ủy các cấp nhận thức đúng đắn về vị trí, vai trò của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam; Đảng lãnh đạo Nhà nước xây dựng và hoàn thiện hệ thống pháp luật về tổ chức và hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các thành viên.

Thứ hai, nâng cao năng lực của cán bộ làm công tác mặt trận các cấp, nhất là cấp xã. Quan tâm quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ Mặt trận Tổ quốc Việt Nam ở cơ sở, địa bàn dân cư; thường xuyên mở các lớp tập huấn nâng cao trình độ kiến thức, kỹ năng, nghiệp vụ công tác cho đội ngũ Hội đồng tư vấn, Ban tư vấn và lực lượng cộng tác viên của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp và đội ngũ cán bộ làm công tác mặt trận cơ sở, ấp, khóm. Phát huy vai trò của Trưởng ban Công tác Mặt trận, người có uy tín tại khu dân cư và đội ngũ cộng tác viên cơ sở trong công tác tuyên truyền, vận động. Đồng thời, chủ động phối hợp với các ngành có liên quan mở các lớp tập huấn chuyên đổi số và triển khai rộng rãi ứng dụng công nghệ thông tin trong hệ thống Mặt trận.

Thứ ba, lựa chọn đúng nội dung nhân dân quan tâm, bức xúc để giám sát. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp cần phải tiếp nhận

nhiều luồng thông tin từ các hoạt động, như: thông tin từ người dân; dựa vào các ý kiến, phản ánh, kiến nghị của các thành viên của Mặt trận, của hệ thống Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp; phương tiện thông tin đại chúng; từ hoạt động của Ban Thanh tra nhân dân, Ban Giám sát đầu tư của cộng đồng; thông qua hoạt động tiếp công dân, tiếp nhận đơn thư khiếu nại, tố cáo của công dân; căn cứ vào sự lãnh đạo của cấp ủy, đề nghị của chính quyền, những vấn đề nhân dân quan tâm, bức xúc..., đánh giá kết quả giám sát xã hội, từ đó đưa ra nội dung giám sát trong năm cho phù hợp, nên hướng đến các nội dung: cải cách hành chính, thực hiện Luật Đất đai, phương án bồi thường thu hồi đất, tái định cư, việc cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, các công trình xây dựng, giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân, việc thực hiện dân chủ ở cơ sở.

Thứ tư, xây dựng và tổ chức thực hiện đúng quy trình giám sát 06 bước, đồng thời chú trọng thực hiện cả 04 hình thức giám sát. Mở rộng thành phần tham gia giám sát xã hội để phát huy tính nhân dân. Bên cạnh hình thức giám sát theo chuyên đề, bổ sung hình thức giám sát thường xuyên, giám sát đột xuất theo nội dung giám sát. Cần giám sát thường xuyên đối với việc thực hiện các cơ chế, chính sách hỗ trợ, huy động và hỗ trợ các chương trình mục tiêu, giám sát đảng viên, cán bộ, công chức, viên chức.

Thứ năm, phát huy các lực lượng đại diện và người dân tham gia giám sát. Trong bối cảnh đang thực hiện tinh gọn bộ máy của cả hệ thống chính trị, Ban Thường trực Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp cần nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ làm công tác mặt trận, xây dựng kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chuyên trách để nâng cao kiến thức chuyên môn, khả năng nghiên cứu phân tích, đánh giá vấn đề; nâng cao năng lực tổ chức thực hiện và kỹ năng thực hành công tác giám sát xã hội. Phát huy vai trò, trách nhiệm của Hội đồng tư vấn, Ban tư vấn, Tổ tư vấn, ủy viên Ủy ban Mặt trận Tổ quốc

Việt Nam, các nhân sĩ trí thức, người có uy tín, tiêu biểu trong các giới, dân tộc, tôn giáo, các nhà khoa học, các chuyên gia, nhà hoạt động thực tiễn, đoàn viên, hội viên và sự ủng hộ của nhân dân tham gia giám sát xã hội; phối hợp sự tham gia, ủng hộ, tuyên truyền của các cơ quan truyền thông đối với các hoạt động giám sát xã hội, góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền.

Thứ sáu, theo dõi việc tiếp thu, phản hồi sau giám sát, đề xuất, xây dựng các nội dung giám sát tiếp theo. Việc theo dõi, giám sát giải quyết, trả lời kiến nghị sau giám sát của cơ quan, tổ chức được giám sát có ý nghĩa rất quan trọng. Nếu cơ quan, tổ chức trả lời kiến nghị đúng thời gian quy định của pháp luật và tiếp thu đầy đủ kiến nghị của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, thì đó là kết quả và hiệu quả cao nhất trong hoạt động giám sát. Nếu cơ quan, tổ chức không tiếp thu toàn bộ kiến nghị hoặc chỉ tiếp thu một nội dung, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam gửi văn bản đến cấp trên của cơ quan, tổ chức, cá nhân đó kiến nghị xem xét, giải quyết trả lời; đồng thời, kiến nghị xem xét trách nhiệm của cơ quan tổ chức, cá nhân không giải quyết hoặc giải quyết không đúng quy định của pháp luật về kiến nghị này.

Thứ bảy, bảo đảm kinh phí và điều kiện cho hoạt động giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp. Kinh phí và điều kiện bảo đảm cho hoạt động giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp nên do Quốc hội quyết định trên cơ sở dự trù hằng năm của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các

cấp, trong đó có nguồn kinh phí cho hoạt động giám sát xã hội hằng năm.

Ở cấp cơ sở, do kinh phí phụ thuộc vào ngân sách của cơ sở, nên không phải tổ chức chính trị - xã hội nào cũng tổ chức từ 01 đến 02 nội dung giám sát theo chỉ tiêu cấp trên giao, mà điều chỉnh theo hướng Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội ở cơ sở nên lựa chọn từ 01 đến 02 nội dung bức xúc trong nhân dân ở cơ sở để tiến hành giám sát. Điều này vừa bảo đảm nguồn nhân lực, vừa giải quyết bài toán kinh phí tại cơ sở □

(1), (2), (5), (7) và (8) Báo cáo số 445-BC/TU ngày 20/10/2023 của Tỉnh ủy Vĩnh Long “về tổng kết 10 năm thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW và Quyết định số 218-QĐ/TW ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị khóa XI”, tr.5, 6, phụ lục 7, phụ lục 8, phụ lục 9 và tr.6

(3) Báo cáo chính trị của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Vĩnh Long khóa VIII trình Đại hội đại biểu Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Vĩnh Long lần thứ IX, nhiệm kỳ 2019 - 2024, tr.9

(4) và (6) Báo cáo của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Vĩnh Long khóa IX trình tại Đại hội đại biểu Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Vĩnh Long lần thứ X, nhiệm kỳ 2024 - 2029, tr.11 và 11

(9) Biểu thống kê chất lượng cán bộ chuyên trách Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long (cập nhật đến ngày 30/10/2024)